

**ÜLEVAADE
EESTI NSV AJAKIRJANIKE LIIDU
TEGEVUSEST**

**EESTI NSV AJAKIRJANIKE LIIT
TALLINN, 1966**

Eesti NSV Ühikjärele 200.

A

A-27841

*Materjal Eesti NSV Ajakirjanike
Liidu III kongressiks.*

ÜLEVAADE
EESTI NSV AJAKIRJANIKE LIIDU
TEGEVUSEST

(1. veebruarist 1962 — 1. augustini 1966)

EESTI NSV AJAKIRJANIKE LIIT
TALLINN, 1966

Eesti NSV Ajakirjanike Liidu II kongress peeti 1. ja 2. veebruaril 1962. a. Käesolevas ülevaates on käsitletud Ajakirjanike Liidu tegevust kuni 1. augustini 1966. a., seega kajastavad kõik brošüüris toodud andmed nelja ja poole aasta pikkust perioodi.

2

AJAKIRJANIKE LIIDU JUHATUSE JA JUHATUSE PRESIIDIUMI TEGEVUS

Eesti NSV Ajakirjanike Liidu II kongress valis 33-liikmelise juhatus ja 9-liikmelise revisjonikomisjoni.

Juhatus I pleenumil 2. veebruaril 1962. a. moodustati 9-liikmeline juhatus presiidium. Juhatus esimeheks valiti August Saaremägi, esimehe asetäitjateks Juhan Jürna ja Aadu Slutsk, vastutavaks sekretäriks Andres Koost ning presiidiumi liikmeteks Harald Haug, Meinhard Teder, Harald Toomsalu, Olaf Utt ja Guido Viilas.

Juhatus asus ellu viima II kongressi otsuseid, lähtudes oma töö organiseerimisel NLKP XXII kongressi ning NLKP Keskkomitee pleenumite otsustest ajakirjanduse ülesannete kohta.

Aruandeperioodil on korraldatud 6 juhatus pleenumit, mis põhikirja järgi kutsutakse kokku 1—2 korda aastas. Enamik neist viidi läbi laiendatud pleenumitena. Juhatus on arutanud järgmisi küsimusi:

II pleenumil 10. märtsil 1962

Eesti NSV Ajakirjanike Liidu juhatus töö organiseerimisest lähtudes II kongressil tehtud kriitilistest märkustest ja ettepanekutest.

III pleenumil 11. märtsil 1963

Ajakirjanike Liidu loominguliste sektsioonide ja osakondade töö parandamise abinõudest.

IV pleenumil 26. detsembril 1963

Avaliku arvamise uurimisest ajakirjanduse, raadio- ja televisiooni efektiivsuse selgitamiseks.

V pleenumil 12. veebruaril 1965

1. NSVL Ajakirjanike Liidu juhatus V pleenumi töö tulemustest ja ajakirjanduse ülesannetest.
2. Ettepanekud honorarifondi kasutamise korrastamise kohta.

VI pleenumil 19. jaanuaril 1966

1. Nõukogude ajakirjanike ülesannetest seoses ettevalmistustega NLKP XXIII kongressiks.
2. Meisterlikkuse arendamisest nõukogude žurnalistikas.
3. Ajakirjanike ettevalmistamisest ülikoolides.

Juhatuse presiidium kutsuti aruandeperioodil liidu loomingulise ja majandusliku tegevuse küsimuste otsustamiseks kokku 66 korda, seega regulaarselt 1—2 korda kuus. Presiidium on läbi arutanud 347 päevakorrapunkti, igal koosolekul keskmiselt 5—6 küsimust.

Pidevalt on presiidiumi päevakorras olnud liidu loomingu- ja osakondade töö ning nende poolt tehtud ettepanekud. Iga aasta algul kinnitati sektsioonide ja osakondade tööplaanid ning seejuures vaadati läbi, kuidas sektsioonide eelmise aasta tööplaanid täitmisega toime tuli. Eraldi arutati 1962., 1963. ja 1964. a. olukirjelduse vene sektsiooni, informatsiooni- ning olukirjelduse- ja publitsistikasektsiooni tööd.

Aruandeperioodil loodi juurde 4 uut sektsiooni: tööstussektsioon (märts 1963), kirjastustöötajate sektsioon (aprill 1964), raadio- ja televisioonžurnalistika sektsioon (aprill 1964) ja kriitikute sektsioon (mai 1964).

Presiidium on arutanud ja otsustanud mitmesuguste loominguliste võistluste läbiviimist (sealhulgas võistlus Ajakirjanike Liidu preemiatele), näituste korraldamist (foto- jt. näitused), osavõttu üleliidulistest võistlustest (olukirjelduse, följetoni, karikatuuri jm. aladel), osavõttu üleliidulistest ja rahvusvahelistest fotonäitustest, vabariigi ajalehtede ja ajakirjade esitamist Üleliidulisele Rahvamajanduse Saavutuste Näitusele.

Ulatusliku löigu on moodustanud töö sidemete alal. Siia kuuluvad: välismaa ja nõukogude ajakirjanike gruppide, delegatsioonide ja ekskursioonide vastuvõtmine ja teenindamine vabariigi eluga tutvumisel, meie ajakirjanike saatmine loomingulistele komanderingutele teistesse vabariikidesse, turismigruppides välismaale sõidud, valuutavaba vahetuse organiseerimine, sõidud festivalidele, rahvusvahelistele spordivõistlustele ja olümpiamängudele. Siia kuuluvad ka vabariikidevahelised (Eesti, Läti, Leedu, Valgevene) ajakirjanike kokkutulekud, ajakirjanike saatmine rahvusvahelistesse ajakirjanike puhkekodudesse Bulgaarias ja Ungaris.

Juhatuse presiidium on tegelnud ka niisuguste põhiliste ja élluviimiseks pikemat aega nõudvate küsimustega, nagu konkreetset sotsioloogilised uurimised ajakirjanduse, raadio ja televisiooni töö efektiivsuse selgitamise alal; ajakirjanduse ajaloo uurimine ja vastava komisjoni töö; teatmeteeningustuse loomine ja vastava komisjoni töö; Eesti Nõukogude Entsüklopeedia märksõnastik ajakirjanduse, raadio- ja televisiooni osas; eestikeelse ajakirjanduse tekimise 200. aastapäeva (1966. a. lõpul) tähistamine.

Tähelepanu on nõudnud liidu kirjastustegevus, ajalehe «Spordileht» töö juhtimine ja muude toimetuse küsimuste lahendamine. Korduvalt on arutatud karikatuuri- ja följetonikogumike väljaandmist, samuti žurnalistika-alase kirjanduse väljaandmist rotaprintil koostöös Tartu Riikliku Ülikooliga.

Alaline juhatuse presiidiumi koosoleku päevakorrapunkt on olnud uute liikmete vastuvõtmine. On tulnud arutada liikmeskonnast väljaheitmise ja omal soovil lahkumise, samuti ka liikmepileti kaotamise küsimusi. Puudunud ei ole ka kutse-eetika jämeda rikkumise, liidu põhikirja nõuete mittetäitmise jm. sedalaadi probleemid.

Päevakorras on olnud liidu voliniku töö mõnes toimetuses ja kirjastuses, Ajakirjanike Majas 1963. ja 1964. a. töötanud Tallinna reporterite kooli tegevus, ajakirjanike saatmine üleliidulistele ja piirkondlikele loominguulistele seminaridele, ajakirjanduse päeva ja raadiopäeva tähistamine.

Nüüd on muutunud heaks traditsiooniks aktiivsemate liidu liikmete autasustamine Eesti NSV Ajakirjanike Liidu aukirjaga 50. või 60. sünnipäeva puhul, mis sünnib juhatuse presiidiumi otsusel. 1965. a. esitati liidu liige Lennart Meri Nõukogude Eesti preemia taotlemiseks žurnalistika ja publitsistika alal raamatute eest «Tulemägede maale» ja «Laevapoisid rohelisel ookeanil».

Pidevalt on juhatuse presiidium tegelnud mitmesuguste majandusküsimustega, nagu liidu tulude ja kulude eelarve ning selle täitmine, Meriväljal asuva puhkekodu remontimine, liidu ja «Spordilehe» tööruumide ehitamine EKP Keskkomitee Kirjastuse uues toimetuste hoones (see variant langes ära), uue maja ehitamine kolme liidu osavõtul (Eesti NSV Teatriühing, Eesti NSV Kinematograafia-töötajate Liit, Eesti NSV Ajakirjanike Liit), rahvusvahelise ajakirjanike solidaarsuse loterii piletite levitamine,

sõiduautode ostuvõimaluste jaotamine, ühekordsete toetuste andmine jne.

*

Järgnevalt vaadeldakse Ajakirjanike Liidu tegevust üksikasjalisemalt tähtsamate lõikude viisi.

SEKTSIOONIDE JA OSAKONDADE TEGEVUS

Ajakirjanike Liidul on järgmised sektsioonid ja osakonnad:

1. Tööstuse- ja ökonomikasektsioon
2. Keele- ja tõlkesektsioon
3. Satiirisektsioon
4. Raadio- ja televisioonižurnalistika sektsioon
5. Informatsioonisektsioon
6. Olukirjelduse- ja publitsistikasektsioon
7. Olukirjelduse vene sektsioon
8. Fotosektsioon
9. Kriitikasektsioon
10. Kunstnike ja karikaturistide sektsioon
11. Kirjastustöötajate sektsioon
12. Välispoliitiliste kommentaatorite sektsioon
13. Spordiajakirjanike sektsioon
14. Tartu osakond
15. Kohtla-Järve osakond
16. Pärnu osakond

Sektsioonid ja osakonnad on töötanud regulaarselt. Aruandeperioodil on läbi viidud kokku 460 mitmesugust üritust ehk keskmiselt üle 100 ürituse aastas. Sektsioonide tööst Tallinnas võtab osa umbes 450 ajakirjanikku ehk 75% liikmete üldarvust.

Tööstuse- ja ökonomikasektsioon

Juhatus: Ü. Jeret (esimees), J. Roo, H. Kiiwer, H. Lin-nuse, L. Poots, S. Uus. Loodud märtsis 1963, nimekirjas 32 liiget, üritusi läbi viidud 29.

Tugev, plaanipäraselt töötav sektsioon. On viinud läbi ulatuslikke üritusi, millest on võtnud osa vastava ala juh-tivaid töötajaid, teadlasi, insenere; korraldanud välja-

sõidukoosolekuid Pärnus, Tartus, Võrus, Kohtla-Järvel ja Kingissepa rajooniajakirjanike osavõtul.

Mõned näited: 3-päevane ekskursioon tähtsamatele uus-ehitustele Kohtla-Järvel, Orul, Kiviõlis, samal korral kogemuste vahetamine Kohtla-Järvel kohaliku ajalehe toimetuses, millest võttis osa ka 11 ajakirjanikku teistest rajoonidest; ekskursioon Läti keemiaettevõtetesse, sõit baaslaeval traallaevade püügikohale, ekskursioon Saaremaa ettevõtetesse ja kogemuste vahetamine Kingissepa toimetuses; kohtumised teadlastega «Küberneetika ja majandus» (Tallinnas), «Kaasaja teaduse aktuaalseid probleeme, mille lahendamisest võtavad osa Eesti teadlased» (Tallinnas), «Tootmine, teadus ja fantaasia» (Tartus, osa võttis 15 teadlast, 7 inseneri); nõupidamised: kaubanduskaader ja kaubanduse probleemid (98 osavõtjat), kuidas rahva vajadusi ja turukonjunkturi tundma õppida ja rahvatarbekaupadega paremini kaubelda (Tartus), nõupidamisi ehituse ja kalanduse töötajatega jne.

Keele- ja tõlkeseksioon

Juhatus: H. Meriste (esimees), I. Murakas, M. Maksing, V. Rebane.

Seksiooni koosolekutele tuleb alati 50—70 inimest, üritusi on aruandeperioodil olnud 28.

Arutamisel olid väljaannete keelepruugi probleemid: «Kodumaa», «Pärnu Kommunist» (Pärnus), Eesti Raadio, «Säde», ETA, «Rahva Hääli», «Noorus», «Võitlev Sõna» (Paides). Regulaarselt on olnud päevakorras ülevaated: «Keelevääratused ajalehtedes ja raadios», «Puudusi ja vigu keeletarvituses», «Eksimusi ajakirjanduses võõrnimede kirjutamisel», «Keelelisi mööda- ja minnalaskimisi» jne. Arutatud on veel järgmisi küsimusi: tehnika-termini tõlkimise ja loomise probleemid; ühtne rahvusvaheline mõõdusüsteem ja uued mõõtühikud; mida on kasulik teada keemiast ja keemia terminoloogiast; vene nimede edasiandmisest eesti keeles; bioloogiaterminid ja arstiteaduslikud oskussõnad; majandusterminite probleemidest jne. On toimunud tõlkeseminare, milleks «tõlkepähklite» nimekirja saadeti varem kätte.

Ettekandeid on teinud ajakirjanikud, Keele ja Kirjan-

duse Instituudi töötajad, kesk- ja kõrgemate koolide õppejõud, terminoloogiaküsimustes teadlased jne.

Sektsioon on kujunenud kõige operatiivsemaks kollektiivseks keeleküsimumuste lahendamise ja ühtlustamise organiks. Ta on võitnud suure autoriteedi, üle 20 asutuse ja organisatsiooni väljastpoolt on palunud sektsiooni koosolekutele kutseid saata. Sektsiooni üritustele sõidetakse rajoonidest: Tartust, Pärnust, Viljandist ja ligemalt. Akadeemiline Emakeele Selts kutsub sektsiooni esimeest oma keelepäevadele ettekannetega esinema.

Sektsiooni otsuste näol on protokollidesse kogunenud palju väärtuslikku materjali. Senini oli lahendamata probleem, kuidas seda süstematiseerida, kartoteeki viia või muul viisil ajakirjanikele kättesaadavaks teha. Kuid see osutus liiga suureks tööks, mida ühiskondlikus korras (või vastava tasu eest) teha ei õnnestunud. Nüüd on olemas kokkulepe TRÜ Ajaloo-Keeleteaduskonnaga, kes annab selle mõnele filoloogile diplomitöö teemaks (siit võiks kirjutada kandidaadiväitekirja).

1966. a. määrati sektsiooni esimehele H. Meristele sektsiooni eduka juhtimise eest Ajakirjanike Liidu preemia organiseerimistöö alal.

Satiirisektsioon

Juhatuses: H. Lehiste (esimees), R. Aller, L. Kerge, E. Jalak. Sektsiooni kuulub 23 ajakirjanikku, üritusi on olnud 30.

Näiteid sektsioonis kasutatud töövormidest. Loenguid: «Foljetonizānri võimalustest ja iseārasustest» (J. Peegel), «Koomilisest ja selle liikidest» (H. Siimisker), loengute tsükkel «Kirjandusteooria alused». Arutelusid: satiiriline luule ajakirjas «Pikker», karikatuur 1965. a. «Pikris», foljetonikogumikud «Tānapāeva tungalteri», H. Lehiste «Lōbustsmaks», L. Kerge «Palun, astuge edasi» jt. Analüüsitud on «Õhtulehe» satiirilehekülge «Mesilane», «Edasi» satiirinurka «Herilane» (väljasōidukoosolek Tartus), «Tōōrahva Elu» satiirinurka «Terava sulega» (Vōrus). Sektsioonis on tehtud ülevaateid rahvademokraatiamaade satiirijakirjadest, 1966. a. juunis peeti seminar sektsiooni liikmeile ja rajoonilehede satiirinurkade toimetajatele. Sekt-

siooni liikmed sõitsid loenguid pidama Võrtsjärve kolhoosi kultuuriülikooli. Korraldati ühiseid koosolekuid kunstnike ja karikaturistide sektsiooniga.

Raadio- ja televisioonižurnalistika sektsioon

Juhatuses: V. Pant (esimees), I. Triikkel, R. Karemäe, Ü. Tootsen, E. Hion, K. Mikko, S. Pevzner.

Sektsioon loodi 1964. a. aprillis, nimekirjas 61 liiget, üritusi toimunud 16.

Vajadus sektsiooni järele küpses Eesti Raadio I teoreetilisel konverentsil «Reportaaž ja intervjuu raadios ja televisioonis» (1964). II teoreetiline konverents «Raadio- ja televisioonisäated ning raadiokuulaja ja televisiooni-vaataja psühholoogia» toimus juba sektsiooni osavõtul (1965). Märkimist väärib Eesti Raadio ajaloo õhtu (ligi 70 inimest). Sektsiooni õlgadel lasub tootmisõppuse läbiviimine raadiotöötajate kollektiivile, sektsiooni organiseerimisel ilmusid I teoreetilise konverentsi põhiettekanded TRÜ rotaprintiväljaandes «Fakt, Sõna, Pilt» II (1965).

Sektsioon on palju ära teinud raadio ja televisiooni terminoloogia ühtlustamisel, milline töö jätkub. Ees seisab sektsiooni poolitamine kaheks omaette sektsiooniks: raadiožurnalistika ja televisioonižurnalistika.

Informatsioonisektsioon

Juhatusse kuuluvad: A. Rätsep (esimees), J. Randmaa, H. Avila. Nimekirjas 32 liiget, üritusi — 24.

Sektsioon on kutsunud vanu ajakirjanikke vestlema töökogemustest, lähetanud oma liikmeid kogemuste järele Vilniusse (H. Raid), Leningradi (H. Avila) ja Moskvasse (M. Siimer), sealsetesse toimetustesse, raadiosse ja informatsiooniantuuriidesse. Sektsioonis on analüüsitud «Noorte Hääle» ja «Õhtulehe» informatsioonilisi materjale, korraldatud lähem tutvumine «Aktuaalse Kaamera» struktuuri ja organiseerimisega. Päevakorras on olnud niisugused küsimused, nagu: kaasaegne reportaaž; intervjuu ja selle psühholoogiline olemus; eelinformatsioon, selle hankimine ja selle koordineerimise probleemid.

Olukirjelduse- ja publitsistikasektsioon

Juhatuses: V. Rajasaar (esimees), E. Leesment, H. Liiv, R. Vaidlo. Sektsioonis 36 liiget, üritusi läbi viidud 29.

Sektsioonis on arutusel olnud olukirjelduse ja publitsistika probleemid: materjali kogumine olukirjelduse ja reisikirja jaoks, muljed üleliiduliselt publitsistika-alaselt nõupidamiselt, publitsistika iseärasused jne. Sektsioon koostas olukirjelduste kogumiku «Palgejooned» (ilmus 1963, 12 autorit). Tihe koostöö on kujunenud Tallinna Filmistuudio kroonika- ja dokumentaalfilmide toimetusega: ühised filmide läbivaatused ja arutelud.

Sektsioon püüdis koostada ka ajakirjanike reisikirjade kogumikku, kuid see ei õnnestunud reisikirjade nõrga taseme tõttu.

Olukirjelduse vene sektsioon

Juhatuses: I. Trull (esimees), A. Kvašnín, A. Kljujev, N. Lihhobabin, V. Tombu. Sektsiooni kuulub 37 liiget, ürituste arv 18.

Põhiliseks töövormiks on olnud sektsiooni liikmete olukirjelduste ja ka mõne liikme kogu ajakirjandusliku loomingu läbiarutamine. Analüüsi ajalehes «Narvski Rabotši» avaldatud olukirjeldusi. Sektsioon koostas dokumentaalolukirjelduste kogumiku sõjalis-patriootilistel teemadel, mis on väljaandmisel. Teiste sektsioonidega võrreldes on siin tegevus olnud passiivsem.

Fotosektsioon

Praegune juhatus: I. Trapido (esimees), G. German, P. Kuznetsov. Sektsiooni nimekirjas 44 liiget, üritusi toimunud üle 50.

Kõige regulaarsemalt töötav sektsioon, mis tuleb kokku vähemalt kord kuus. Seda nõuab olukord, sest fotoajakirjanikel on erinevalt teistest kujunenud raskem ülesanne: esindada oma vabariiki iga aasta üleliidulistel näitustel, samuti ka rahvusvahelisel areenil.

Sektsioonis on kasutatud rida töövorme. Üle 2 aasta oli igal kokkutulekul päevakorras välkkonkurss: «Eelmise

kuu parim foto». Kolm aastat käisid fotograafiaküsimuste arutelud regulaarselt järjekorras ühe fotokorrespondendi loomingulise aruande põhjal. Sel puhul pani autor omal valikul seinale paarkümmend tööd, neid asus analüüsima määratud oponent. Viimati korraldati praktiline õppusvõistlus: portree pildistamine kõigile ühesugustes tingimustes ja ühesuguse aja jooksul, millele järgnes hiljem tööde ülevaatus ja arutelu.

Muid üritusi: kohtumised kogenud Moskva fotokorrespondentidega, kunstnikud selgitasid kompositsiooniprobleeme, «Pildi ja Sõna» arutelu, autoriõiguse küsimused fotograafias, kutse-eeetika probleemid, õppefilmide vaatamine, ilmunud fotoalbumite arutamine jne.

Üheks õppevormiks oli teiste näituste külastamine. Selleks tehti ekskursionid Riiga ja Leningradi, iga aasta saadeti 4—5 fotokorrespondenti Moskvasse üleliidulistele fotonäitustele, millele järgnesid muljete ja tähelepanekute arutamised sektsiooni koosolekul. Sektsioonis vaadatakse läbi fotode valik üleliidulistele ja rahvusvahelistele näitustele. Samuti on tihti olnud päevakorras vabariiklike fotonäituste korraldamine.

1962. a. korraldati rajooniajalehtede fotokorrespondentide paaripäevane seminar.

Käesoleval aastal jõuti selleni, et sektsioonis koostati teoreetiliste õppuste plaan.

Kriitikasektsioon

Juhatuses: S. Levin (esimees), S. Kiik, E. Mallene, H. Kõrvits, M. Soosaar. Sektsioon loodi mais 1964, ühendab 36 ajakirjanikku, üritusi toimunud 8.

Päevakorras on olnud järgmisi küsimusi: kirjandus- ja kunstikriitika aktuaalsetest ülesannetest, marksistliku esteetika probleeme, filmikriitika olukorrast ajalehtedes jt.

Kunstnike ja karikaturistide sektsioon

Juhatusse kuuluvad: H. Valk (esimees), H. Hiibus, E. Pikk. Nimekirjas 19 liiget, üritusi 34.

Sektsiooni iseloomustavad suvised grupiviisilised väljasõidud treeningjoonistamise eesmärgil (Saaremaale, Harju

rajooni, Rakvere ja Võru rajooni). 1965/66. a. talvel õnnestus taastada joonistamisstuudio töö Ajakirjanike Majas. Osavõtuks kunstipropaganda nädalast sõitis grupp lasteajakirjanduse kunstnikke Märjamaa ja Pärnu rajooni koolidesse, kus seati üles oma tööde näitusi ja demonstreeriti õpilastele joonistustehnikaid.

Sektsioon on tegelnud kõigi ilmunud karikatuurikogumikega (Piho, Hiibus, Valter, Kallas), vaadanud läbi tööde valiku ja pärast ilmumist arutanud autori loomingut.

Muid üritusi: sõidud üleliidulistele kunsti- ja plakatinäitustele, üksikute väljaannete kunstilise kujunduse arutamised («Molodjož Estonii», «Täheke», «Pioneer», «Pilt ja Sõna», «Mesilane», «Säde», «Rahva Häääl»).

Kirjastustöötajate sektsioon

Juhatus: L. Riikoja (esimees), R. Järve, A. Reinsalu. Sektsioon loodi aprillis 1964, nimekirjas 30 liiget, üritusi — 10.

Korraldati vestlusõhtuid teemal «Raamat ja lugeja», kus olid kõne all konkreetseid sotsioloogilised uurimised ja raamatureklaami olukord. Kirjanduse tõlkimise probleemide osas võimaldati mõnel sektsiooni liikmel osa võtta vastavatest nõupidamistest Moskvas ja Tartus.

Välispoliitiliste kommentaatorite sektsioon

Juhatus: S. Joffe (esimees), A. Käär. Sektsioonil on 19 liiget, üritusi läbi viidud 26.

Põhiliseks töövormiks on kujunenud kohtumised Moskvas siia sõitnud või spetsiaalselt kohale kutsutud väliskommentaatoritega Üleliidulisest Raadiost, APN-ist, ajakirjade «Za Rubežom», «Meždunarodnaja Žizn» jt. toimetustest. Aruandeperioodil on sektsioonis viibinud 14 nüisugust külalist. Paar kohtumist korraldati Eesti NSV välisministri A. Greeniga.

Peale selle: sektsiooni kohtumisõhtu Tselluloosi- ja Paberikombinaadi töolistega, mis kanti üle televisioonis, küsimuste-vastuste õhtud Tallinna Polütehnilises Instituudis, tehases «Volta» jm., arvukalt loenguid välispoliitilistel teemadel.

Spordiajakirjanike seksioon

Juhatuses: R. Kallas (esimees), G. Hololei, V. Reima, E. Belov, H. Kask, H. Mikkin. Osa võtab 49 liiget, üritusi korraldatud üle 50.

Seksioonis on arutamisel olnud näiteks: puudustest tennisevõistluste valgustamisel, sporditerminoloogia, kuidas «Spordileht» käsitleb noorte sportlaste kasvatamise probleeme, massispordi populariseerimisest ajalehtedes, raadios ja televisioonis, koolinoorte sportliku tegevuse valgustamisest jne. Seksioonis on analüüsitud «Noorte Hääle», «Rahva Hääle» ja «Õhtulehe» spordiosakonda, samuti televisiooni spordisaateid.

Seksioon korraldas niisuguse ulatusliku ürituse, nagu spordiajakirjanike ja jalgpallihuviliste kohtumine 1963. a. parima jalgpallimeeskonnaga (osa võttis üle 300 inimese), toimus kohtumine mahajäänud spordialade esindajatega, ajakirjanike ja spordiaktiivi ühine puhkeõhtu, ühine kontrollretk koolide spordibaasidesse jne.

Eeskujuliku distsipliiniga ja aktiivne seksioon.

Tartu osakond

Osakonna büroos: E. Tooms (esimees), V. Rätsepp, A. Luur, E. Jõgis, G. Raudver.

Toimunud üle 45 mitmesuguse ürituse, millest osa võtma sõitsid ajakirjanikud Lõuna-Eesti toimetustest. Väljasõidukoosolekuid on peetud ka rajoonide toimetustes: Jõgeval, Põlvas jm.

Osakond on organiseerinud kohtumisi ja pressikonverentse: seitsme EPA õppejõuga külvipindade struktuuri küsimustes, Loomakasvatuse ja Veterinaaria Instituudi töötajatega, EPA agrokeemia kateedri töötajatega, tervishoiuministri asetäitjaga, kolhooside esimeestega teemal «Kolhooside juhtimise stiilist» jne.

Päevakorras on olnud: publitsistika ajalehes, följeton ajalehes, ateismi probleemid ajalehes, matemaatiliste meetodite kasutamine põllumajanduses, neurokirurgia päeva-probleeme, sotsioloogilised uurimised jne.

Osakonna juures tegutseb aktiivne satiiriseksioon,

kus on pööratud palju tähelepanu följetoni ja karikatuuri teooria küsimustele, analüüsitud Tartu ajalehe ja rajoonilehtede satiirinurki ning ajakirja «Pikker», korraldatud kolmepäevane karikaturistide seminar H. Hiibuse juhtimisel, organiseeritud följetonide kirjutamist ja karikatuuride joonistamist antud teemadel ning nende arutamist. Alates 1963. a. toimub iga aasta Tartu karikatuurinäitus. Valmis on Tartu satiirikogumiku käsikiri.

Muid algatusi: olukirjelduste ja kirjanduslike portreede võistlus, kirjasaatjate kooli ekskursioon Pärnu; Tartu ja Haapsalu ajakirjanike kohtumine jm.

Kohtla-Järve osakond

Osakonna büroos: S. Krivonogov (esimees), S. Popov, I. Spungin, V. Taubert.

Organiseeritud kümme üritust: ekskursioon Leningradi «Pravda» ilmumisega seotud paikadesse, ekskursioon Slantsõ linna ja Lõuna-Eestisse, mõned arutelud ja olukirjelduste võistlus.

Vastandina Tartu osakonnale passiivne osakond, büroo ei ole kasutanud võimalusi ajakirjanikke huvitava tegevuse organiseerimiseks, on jätnud mõnikord kasutamata ka liidu juhatuse poolt pakutud materiaalsed võimalused ürituste läbiviimiseks.

Pärnu osakond

Eksisteeris faktiliselt 1963. aasta lõpuni, kuna rajoonide ühendamise tõttu piirkonna teised ajalehed (Märjamaa, Väandra, Lihula, Kilingi-Nõmme) likvideeriti.

Büroo (esimees F. Grodinski) tegutses aktiivselt, organiseeris kohalikke fotonäitusi, satiiri-, informatsiooni, olukirjelduste ja kirjanduslike portreede võistlusi, peeti loenguid ja vestlusi žurnalistikast, korraldati ekskursioone ja puhkeaja veetmist.

*

Viimastel aastatel sektsioonide töös kasutusele võetud tähtsamatest uutest töövormidest võib märkida järgmisi: ühiste ürituste korraldamine ühiste probleemide puhul

(tööstus- + informatsiooniseksioon; kunstnike ja karikatüristide + fotoseksioon või satiiriseksioon); seksioonide väljasõidud Tallinnast osakondadesse või rajooniajalehtede toimetustesse (tööstusseksioon, satiiriseksioon, keeleseksioon); seksioonide seminarid-nõupidamised Tallinnas, millest kutsutakse osa võtma rajooniajakirjanikke, (spordiajakirjanike, satiiri-, tööstus- ja informatsiooniseksioon jt.). Mõningaid samme on astunud ka koostöö arendamiseks teiste liitudega (Kirjanike Liit, Teatriühing, Kinematograafiatöötajate Liit).

PRESSIKONVERENTSID

Aruandeperioodil on korraldatud 65 pressikonverentsi, millest võttis osa kokku 2250 inimest.

Ajakirjanike küsimustele on vastanud: J. Käbin, A. Vader, L. Lentsman, V. Klauson, A. Green, A. Veimer, J. Undusk, J. Eichfeld, vabariigi ministreid, riiklike komiteede esimehi jt.

Pressikonverentsid on kujunenud otstarbekaks töövormiks, mis võimaldab ajakirjanikel saada vajalikku informatsiooni. Ajakirjanike pressikonverentsid on muutunud populaarseks, nende korraldamiseks tuleb ettepanekuid väljaspoolt, neid toimub suuremate sündmuste ja tähtpäevade eel, välismaa delegatsioonidega jne. Pressikonverentse organiseerivad nüüd ka mõned seksioonid ja Tartu osakond.

MITMESUGUSED LOOMINGULISED VÕISTLUSED

Seda tööloiku iseloomustavad järgmised andmed: nelja ja poole aasta jooksul on Ajakirjanike Liit organiseerinud 31 mitmesugust võistlust, mis töid žüriidele hindamiseks kokku 4430 tööd. Žüriide otsusel on välja antud 287 preemiat. Neist langes ajakirjanikele 126 ja autorite aktiivile väljastpoolt toimetusi 161 preemiat. Võistlustööde auhindamiseks kulutas liit 6832 rubla.

Võistluste hulgas olid tähtsamad: iga-aastane traditsiooniline võistlus Ajakirjanike Liidu preemiatele (alates 1964. a.), satiirivõistlus (1965), populaarteaduslike artiklite võistlus (1964), filmiretsensioonide võistlus (1963, koos

Kinematograafiatöötajate Liiduga), fotovõistlus pioneeriorganisatsiooni 40. aastapäeva pidustuste puhul (1962), kosmoselennu aastapäeva tähistamise preemia võistlus (1962), sõprusvõistlus «Kas tunnete sotsialistlikku Bulgaariat» (1964), vabariiklik seinalehtede ülevaatus (1965), päevalehtede 5. mai numbrite kujunduse ja põlügraafilise teostuse võistlus (1962) jne.

Rida võistlusi ajakirjanduslike žanride alal on korraldanud liidu osakonnad Tartus, Pärnus ja Kohtla-Järvel satiiri, karikatuuri, foto, kirjandusliku portree, informatsiooni ja olukirjelduse alal.

Eesti NSV Ajakirjanike Liidu preemiaga on 1964., 1965. ja 1966. aastal parimate tööde eest autasustatud 38 ajakirjanikku, 6 autorit ja 1 toimetust.

Alates 1967. aastast on NSVL Ajakirjanike Liidu juhatuse kehtestanud 12 üleliidulist Ajakirjanike Liidu preemiat (à 500 rbl.) ajakirjanduses, raadios ja televisioonis avaldatud tööde eest (publitsistlik artikkel, olukirjeldus, följeton, reportaaz, foto, joonistuste seeria ja raamatud).

Üleliidulisele ajalehtede ja ajakirjade följetonide võistlusele (1965) saadeti 5 tööd ning olukirjelduste võistlusele 3 tööd. Paar korda ei ole üleliidulistest võistlustest osa võetud, kuna žüriid ei leidnud vastava tasemega töid. Auhindu meie ajakirjanikud üleliidulistel võistlustel võitnud ei ole.

NÄITUSTE KORRALDAMINE

Aruandeperioodil on organiseeritud 16 näitust. Kokku olid need avatud 202 päeva, näitusi külastas 61 000 inimest.

Tähtsamaid näitusi:

Karikatuurinäitus Tallinna Kunstihoones, kus esines 14 autorit 163 tööga (1962. a.)

Näitus «50 aastat «Pravda» jälgedes» (1962) ajalehe «Pravda» 50. aastapäeva puhul. Välja oli pandud umbes 2500 eksponaati.

Kolmas vabariiklik fotonäitus (1963), kus oli välja pandud 329 tööd 98 autorilt. Näituse jaoks saabus 1300 fotot 176 autorilt. Fotonäitus oli avatud 23 päeva, külastajaid käis keskmiselt 1000 inimest päevas.

Karikatuurinäitus Pärnus Eesti, Läti ja Leedu autorite töödest Balti vabariikide satiirikute ja karikaturistide kokkutuleku puhul (1963). Eksponeeriti 70 tööd.

Neljas vabariiklik fotonäitus (1965) 250 fotoga 67 autorilt. Näituse jaoks tuli 1120 tööd 170 autorilt.

Karikatuurinäitus Tartus, mida Tartu osakond alates 1963. aastast korraldab iga aasta, seal eksponeeritakse 60—70 tööd 12—15 Tartu karikaturistilt.

Peale selle korraldasid Ajakirjanike Liidu osakonnad Tartus, Pärnus ja Kohtla-Järvel kohalikke fotonäitusi (kui ei olnud veel fotoklubisid) ja seadsid üles karikatuuri ja foto rändnäitusi.

Kõige vajalikumad on vabariiklikud fotonäitused, mis aitavad efektiivselt kaasa fotograafia arengule.

OSAVÕTT ÜLELIIDLISTEST JA RAHVUSVAHELIS- TEST NÄITUSTEST

Aruandeperioodil valmistasid fotokorrespondendid ja saadeti 6 üleliidulisele ja 9 rahvusvahelisele näitusele 645 fotot.

Samal ajal jäi rida ettepanekuid rahvusvaheliste näituste jaoks täitmata, kuna ei olnud enam midagi saata, sest vajaliku kunstilise ja tehnilise tasemega töid loovad fotomehed veel vähe.

Traditsioonilisele üleliidulisele fotonäitusele on saadetud iga aasta vabariigi parimad, keskmiselt 70 fotot 30 autorilt. Üleliidulises võistluses pääseb neist näitusele 12—20 tööd 10—14 autorilt.

Üleliidulistel näitustel auhinnati rida meie fotograafide töid diplomitega:

1962. a. Rein Maran (Tallinna Fotoklubi) — «Pärast ränakut» ja «Kaugused kutsuvad».

1963. a. Oskar Vihandi — «Kaks seisukohta».

Valdur Vahi — «Herluf Bidstrup» ja «Motovõistlusel».

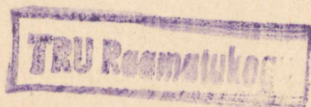
1964. a. Viktor Salmre — «Kalur».

1965. a. Juri Belov — «Kapten».

1966. a. Gunnar Vaidla — «Liidrid».

Leino Märss (Viljandi Fotoklubi) — «Vana Tallinn».

Kalju Raud — «Põhjamaa».

Peale selle võideti 6 aukirja teema huvitava lahenduse eest: Eduard Tamberg («Ühendus») — «Siluetid»; Gunnar Vaidla — «Kodusadamas»; Rein Kärner (Tallinna Fotoklubi) — «Noor naturalist»; Armin Alla — «Katsekambri»; Valdur Vahi — «Rahvatantsupidu»; Tatjana Dobrovolskaja (Tallinna Fotoklubi) — «Noorus».

Rahvusvahelistelt näitustelt on toodud ära järgmised auhinnad:

Samuel Migdal Poolast hõbemedali foto eest «Gaasitrassil».

Gunnar Vaidla Saksa DV-st pronksmedali — «Tennisist».

Gunnar Vaidla Hollandist aukirja — «Õhulend».

Alates 1963. aastast toimuvalt nelja riigi (Saksa DV, Ungari, Tšehhoslovakkia, NSV Liit) fotoajakirja võistlusest on saanud preemiaid: Viktor Salmre, Valdur Vahi, Kalju Suur (Tallinna Fotoklubi), Agu Paal (Võru Fotoklubi).

1963. a. koostas Ajakirjanike Liit 20-leheküljelise albumi (40×60 sm) Eesti NSV ajakirjanduse, raadio, televisiooni ja kirjastuse töö kohta, mis läks Moskvast rahvademokraatiamaadesse suunatud rändnäituse jaoks. Nii-suguse albumi koostamisega oli paari nädala jooksul tegevuses 19 inimest.

1966. a. esitas Ajakirjanike Liit Üleliidulisele Rahvamajanduse Saavutuste Näitusele (paviljon «Nõukogude ajakirjandus») vabariiklikud ajalehed «Rahva Häääl» ja «Sovetskaja Estoniä» ning rajooniajalehe «Tee Kommunismile» (Viljandi), samuti 4 ajakirja: «Eesti Kommunist», «Kultuur ja Elu», «Pikker» ja «Täheke».

Ajalehe «Tee Kommunismile» kohta koostas Ajakirjanike Liidu brigaad Viljandis suure albumi (20 lehekülge, suurus 40×56 sm), mis pandi Moskvast Rahvamajanduse Saavutuste Näitusel välja ajalehe töö iseloomustamiseks.

KOGEMUSTE VAHETAMINE VENNASVABARIIKIDE AJAKIRJANIKEGA

Siin on välja kujunenud traditsioon: iga aasta kohtuvad Eesti, Läti, Leedu (viimasel ajal ka Valgevene, Moskva ja Moldaavia) satiirikud ja karikaturistid ning samuti spordi-ajakirjanikud. Kohtumised toimuvad kordamööda igas

vabariigis. 1966. a. oli satiirikutel X kokkutulek, spordiajakirjanikel VIII.

Kohtumistele teistesse vabariikidesse sõidab meilt alati 5—8-liikmeline delegatsioon. Kohtumistest osavõtjate üldarv on 30—40 ajakirjanikku.

1963. a. juunis toimus satiirikute ja karikaturistide VII kokkutulek Pärnus. Kavas oli: loomingulised arutelud; karikatuurinäitus (70 tööd, avatud 5 päeva, külastajaid 1500), kus selgitati välja aasta parim karikaturist, kellele anti Eesti Ajakirjanike Liidu rändauhind; huumoriõhtu kuurordiklubis, kus Tallinna Filmistuudio draamatrupi noored näitlejad esitasid 10 humoreski ja följetoni kolme vabariigi paremikust; ekskursioonid linnas, sõit merele.

1964. a. juunis toimus spordiajakirjanike VI kokkutulek Tallinnas ja Tartus. Kavas oli: loominguliste küsimuste arutamine; tutvumine Tallinna spordibaasidega; Tartu rahvamatkade organiseerimise kogemused; tutvumine TRÜ Kääriku spordibaasiga.

Lisaks arvukatele üksikutele ajakirjanikele sõitis Moskvast 1963. a. Eesti NSV Ajakirjanike Liidu tööga tutvuma 8-liikmeline grupp liidu Moskva osakonna loominguliste sektsioonide juhatuste liikmeid. Neile organiseeriti kohtumine meie sektsioonide esimeestega ja ekskursioone Tallinnas. 1965. a. viibis samal eesmärgil 4 päeva Tallinnas Moskva perioodiliste väljaannete kunstnike sektsioonist 5 liiget.

ÜLELIIDULISED JA PIIRKONDLIKUD SEMINARID

Aruandeperioodil on toimunud 27 üleliidulist ja piirkondlikku ajakirjanike loomingulist seminari, mida organiseerib NSVL Ajakirjanike Liit (piirkondlikke seminare kohalike liitude osavõtul). Vastavalt meile eraldatud kohtade arvule on neist saanud osa võtta 83 liidu liiget.

Seminare on korraldatud: teaduse ja tehnika, teaduslik-ateistliku propaganda, rahvaste sõpruse, tööstusprobleemide, publitsistika, põllumajanduse jt. küsimustes; erialade järgi: naisteajakirjade töötajatele, kirjade osakondade juhatajatele, fotokorrespondentidele, satiirikutele, toimetuste vastutavatele sekretärilede, noorsoolehtede töötajatele, tehaselehtede toimetajatele jne.

Piirkondlikke seminare viidi läbi: Kaliningradis, Vilniuses, Riias, Leningradis, Minskis.

Eestis on toimunud: 1965. a. liiduvabariikide raadio-reporterite üleliiduline nõupidamine (70 osavõtjat) Tallinnas ja Käärikul; 1966. a. Tallinnas üleliiduline televisioonitöötajate nõupidamine.

LOOMINGULISED KOMANDEERINGUD

Komandeeringutele teistesse vabariikidesse on Ajakirjanike Liit 4,5 aasta jooksul saatnud 144 ajakirjanikku ehk 24% praegusest liikmete arvust.

Meie ajakirjanike kolmeliikmelised grupid on viibinud Leedu, Läti, Valgevene, Kirgiisi, Armeenia, Turkmeeni ja Usbeki NSV-s, Mari, Jakuudi, Baškiiri ja Dagestani ANSV-s, Krasnojarski, Tselinnõi, Altai ja Krasnodari krais. Komandeeringute sihtpunktideks on olnud Murmanski, Tšeljabinski, Saraatovi, Kurski, Voroneži, Žitomiri ja Krimmi oblast; Moskva, Kiievi, Sverdlovski, Magnitogorski, Novosibirski, Arhangelski, Dnepropetrovski, Permi, Omski, Volgogradi, Kalinini ja Velikije Luki linn. Meie liidu liikmeid sõitis mööda Balti—Volga kanalit, mööda Volgat ja Dneprit. Kaugeim sihtpunkt oli Kaug-Ida 1963. a., mil Eesti NSV ajakirjanikud käisid Vladivostokis ja Habarovskis.

Komandeeringu kestus oli olenevalt kaugusest 10—20 päeva. Loomingulisel komandeeringul viibinud ajakirjanikud avaldasid ajalehtedes, ajakirjades ja raadios palju reisikirju.

KÜLALISED VÄLISMAALT JA VENNASVABARIIKIDEST

Külaliste vastuvõtmine ja neile meie vabariigi elu tutvustamine moodustab suure ja järjest kasvava tööloigu. Välismaa ja vennasvabariikide ajakirjanikke on meil üksikult, gruppide ja delegatsioonidena viibinud järgmiselt:

1962. a.	11 välismaalt;	64	vennasvabariikidest
1963. a.	17	97	„
1964. a.	58	70	„
1965. a.	92	113	„
1966. a.	17	43	„
<hr/>			
Kokku	195	387	„

Välismaa ajakirjanikke on Ajakirjanike Liit vastu võtnud kõigist sotsialistlikest maadest ja järgmistest kapitalistlikest riikidest: Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Austria, Belgia, India, Holland, Itaalia, Island, Inglismaa, Kanada, Mehhiko, Prantsusmaa, Rootsi, Saksa FV, Soome, Šveits, Taani, Tšiili, Uruguai. Seega on külalisi olnud kokku 26 välisriigist.

Sidemete arendamine välisriikide ja vennasvabariikide ajakirjanikega moodustab tähtsa osa Eesti NSV saavutuste propagandas. Seetõttu on külaliste vastuvõtmisele pööratud vajalikul määral tähelepanu. Seda tööloiku võib ise loomustada järgmiselt: aruandeperioodil on meil külalisteks olnud 582 ajakirjanikku; külaliste gruppide kohalviibimise aeg moodustab kokku 588 päeva ehk üle 1 aasta ja 7 kuu. Siin on töömaht olnud suur, sest tavaliselt on külalisgrupi teenindamisega seotud 2 töötajat. Peamiselt külaliste vastuvõtuks ja selle odavamaks muutmiseks soetas Ajakirjanike Liit endale 1964. a. mikroautobussi.

SÕIDUD VÄLISMAALE, VALUUTAVABA VAHETUS

Ajakirjanike Liidu kaudu on liidu liikmed saanud välismaale sõita Moskvast komplekteeritud turismigruppide ja ajakirjanike delegatsioonide koosseisus, valuutavaba vahetuse korras, spordiajakirjanikud — olümpiamängudele, MM ja EM võistlustele. Nii on välismaal käinud 41 ajakirjanikku.

Bulgaarias asuvas Rahvusvahelises Ajakirjanike Puhkekodus on viibinud 38 liidu liiget. Sinna oli meil alati keskmiselt 5—7 tuusikut aastas, sest neid jaotati põhimõttel: 1 tuusik 100 liidu liikme kohta. 1965. a. avati teine rahvusvaheline puhkekodu Ungaris Balatoni järve ääres, millega võimalused suurenesid. Tuusikud puhkekodudesse on ühendatud 6-päevase turismireisiga mööda Bulgaariat või Ungarit, nii et puhkus on seotud välisriigi tundmaõppimisega.

Viimastel aastatel on sidemete arendamisel populaarseks saanud valuutavaba vahetus rahvademokraatiamaade ja NSV Liidu ajakirjanike vahel. Näiteks vahetatakse 1966. a. ainuüksi Poola RV-ga 43 ja Tšehhoslovakkia 21 ajakirjanikku. Valuutavaba vahetus tähendab seda, et näiteks Poola ajakirjaniku NSV Liidus viibimise kulud (ho-

tell, toitlustamine, transport, kultuuriürituste pääsmed, sõidupiletid jne.) kannab 2 nädala või kuu aja jooksul vastav toimetuse; meie ajakirjaniku Poolas viibimise kulud maksab vastav Poola ajalehe toimetuse.

1962. a. augustis oli valuutavaba vahetuse korras kuu aega Pärnus puhkusel Tšehhoslovakkia Telegraafiagentuuri Bratislava osakonna direktor Stefan Rais koos abi-kaasaga. Tšehhoslovakkias viibis meie poolt Raadio ja Televisiooni Komitee esimees Endel Jaanimägi koos abi-kaasaga.

1962. a. lõpul oli kuu aega Tšehhoslovakkias «Rahva Hääle» toimetaja asetäitja Ralf Raudberg. Tallinnas viibis 1963. a. juunis kuu aega Bratislava ajalehe «Pravda» toimetuse töötaja Jaroslav Kalny.

1963. a. toimus vahetus Poola ajakirjanikega. Tallinna külastas mais Varssavi ajalehe «Życie Warszawy» väliskommentaator Artur Hajnicz, Varssavi ajakirjanike külaliseks märtsikuus oli «Sirbi ja Vasara» toimetaja Olaf Utt. Selle reisi viljaks oli tema raamat «Poola, tuhandeaastane nooruk».

Need vahetused toimusid Eesti NSV Ajakirjanike Liidu ning Tšehhoslovakkia ja Poola Ajakirjanike Liidu vahel. Sellest peale organiseerisid valuutavaba vahetust juba üksikud toimetused, peamiselt rahvademokraatiamaade toimetuste ettepanekul.

Nii korraldati 1965. a. valuutavaba vahetus Bulgaaria Razgradi linna ajalehe «Ludogorska Pravda» ja ajalehe «Rahva Hääle» vahel. Tallinnas viibis 2 nädalat nimetatud ajalehe toimetaja asetäitja Liliana Ptšelarova, Bulgariasse sõitis «Rahva Hääle» toimetaja asetäitja Paul Jürjo.

1966. a. käib vahetus Tšehhoslovakkia naisteajakirja «Vlasta» ja «Nõukogude Naise» toimetuse vahel, samuti Poola RV Poznani linnalehe «Gazeta Poznanska» ja ajalehe «Sovetskaja Estonia» vahel.

*

Kokkuvõtte Ajakirjanike Liidu tööst sidemete alal annab järgmise pildi: 4,5 aasta jooksul on sõitnud välismaale, ajakirjanike rahvusvahelistesse puhkekodudesse, loomingulistele komanderingutele, üleliidulistele ja piirkondlikele seminaridele, vabariikidevahelistele kokkutulekutele, üleliidulistele fotonäitustele jm. kokku 387 ajakirjanikku. Seega on 64% praegusest

liikmete arvust saanud Ajakirjanike Liidu kaudu võimaluse sõita uute kogemuste omandamiseks ja silmaringi laiendamiseks oma vabariigi piiridest välja.

Selleks on Ajakirjanike Liit kulutanud kokku 28 567 rubla. (Sellest loominguks komandeeringud 46%). Võrdluseks olgu märgitud, et liikmemaksudest laekus samal ajal ainult 12 146 rubla.

KONKREETSSED SOTSIoloogilised uurimised

Ajakirjanike Liidu II kongress (1962) kohustas juhatust organiseerima sotsioloogilisi uurimisi (tol ajal nimetati seda avaliku arvamise uurimiseks) ajakirjanduse, raadio ja ja televisiooni efektiivsuse kohta ideoloogilise töö süsteemis. Seejuures seati eesmärgiks mitte ainult eksisteeriva olukorra selgitamine, vaid sotsioloogiliste uurimiste meetoditel kogutud andmetele tuginedes uute teede, võimaluste ja abinõude otsimine ajakirjanduse mõju suurendamiseks.

Vajadus selle töö järele kasvas kiiresti, sest eriti pärast NLKP XXII kongressi hakkasid ajalehed, raadio ja televisioon tundma järjest suuremat huvi oma lugejaskonna ja auditoriumi tundmaõppimise vastu.

Ajakirjanike Liidu juhatuse moodustas vastava komisjoni koosseisus: H. Haug (esimees), H. Annus, K. Helemäe, S. Joffe, A. Koost, S. Kuulpak, S. Kuznetsov, E. Mets, L. Meri, A. Slutsk, E. Vajakas.

Komisjoni ees seisis täielik uudismaa. Peaaegu täielikult puudusid teooria ja meetodika, kogemused ja sellealane kirjandus. Sellepärast ei suutnud komisjon kuigi palju ära teha, enne oli vaja rajada teoreetiline alus.

Selleks asusid Ajakirjanike Liidu koosseisulised töötajad terahaaval koguma massiliste kommunikatsioonivahendite sotsioloogia teooriat, kirjandust ja kogemusi. Poolast, Soomest ja Saksa DV-st hangiti ankeete ja tõlgiti eesti keelde. Tõlgiti ka välismaa perioodikast leitud artikleid. Mõnest välismaa raamatust, mis keerukaid teid pidi mõneks päevaks vabariiki jõudsid, tehti fotokoopiaid. Koguti andmeid üksikute sel alal läbiviidud primitiivsete küsitluste kohta, mille varal saadi tõestada nn. «passiivse ankeedi» sobimatust ja selle küsitlusvormi levikut pidurdada. «Noorte Hääle» baasil katsetati ühe uurimismeetodi

(kirjavastuste ankeet) sobivust meie oludes. 1965. a. algul õnnestus kaks ajakirjanikku (Ü. Vooglaid — «Edasi», A. Tamre — Eesti Raadio) saata kuuks ajaks õppima Leningradi Ülikooli sotsioloogia laboratooriumi.

Esialgne ülevaade saadi Ajakirjanike Liidu juhatuse pleenumiks 1963. a. detsembris, kus päevakorras oli «Avaliku arvamise uurimisest ajakirjanduse, raadio ja televisiooni efektiivsuse selgitamiseks».

Samaks ajaks olid selgunud ka esimesed praktilise töö kogemused. Eesti Raadio entusiastid olid juba varem korraldanud ankeetküsitluse kuuldemängude kohta, küsitluse raadiosaadete kuulatavuse kohta Türi linnas, ühes kolhoosis ja ühes Tallinna rajoonis. Samaks ajaks olid selgunud ka tulemused esimese representatiivse küsitluse alusel, mille viis läbi «Rahva Hääle» kollektiiv tolleaegse peatoimetaja asetäitja Endel Metsa eestvõttel põllumajanduslike materjalide loetavuse kohta.

Kogemused tegid varsti selgeks kaks olulist tõsiasja: kogutud andmete läbitöötamine ei ole võimalik ilma arvutustehnika abita ja teaduslikul alusel korraldatud sotsioloogilisi uurimisi ei ole mõeldav järjekindlalt läbi viia ühiskondlikus korras.

Sellepärast tekkis ajakirjanduses 1965. a. algusest uus ametinimetuse — sotsioloog. Esimene kutseline sotsioloogide grupp loodi Eesti Raadios, kus praegu töötab 3 inimest. Eesti Televisioonis töötab samuti 3 inimest, «Rahva Hääles» — 1. Kõigile sel alal tööle asuvatele inimestele olid esimesteks õppevahenditeks Ajakirjanike Liidus leiduvad materjalid.

Sellega seoses kerkis kaadri probleem. Tartu Ülikool reageeris kiiresti uutele vajadustele. Juba 1965. a. kevadel valmisid kahe žurnalistika eriharu üliõpilase diplomitööd, milles kasutati ka Ajakirjanike Liidus leiduvaid materjale: Elve Pung «Ajakirjanduses rakendatavatest sotsioloogilistest uurimistest ja nende psühholoogilistest aspektidest»; Valdur Telliskivi «Kaasaegse Eesti ajakirjanduse mõjukuse uurimise meetodika probleeme».

Ajalehe «Edasi» osakonnajuhataja Ü. Vooglaid astus 1965. a. aspirantuuri ja valmistab ette kandidaadiväitekirja «Lugejaskonna eripärasuste arvestamine ajalehetöös». «Edasi» toimetuse kaasabil viis ta läbi ulatusliku ankeetküsitluse (2000 ankeeti), mis on teatavasti esimene teaduslikul alusel korraldatud uurimus ajalehe kohta kogu

NSV Liidus. Juba siis, kui kokkuvõtted ankeedist polnud veel valmis, sõideti Moskvast, Leningradist, Riiast, Kiievist ja mujalt Tartusse kogemuste järele.

Kõige ulatuslikum on olnud töö Eesti Raadios. Siin töötati välja küsitluste representatiivsuse süsteem ja loodi kogu vabariigis ühiskondlike korrespondentide võrk (esimene selletaoline NSV Liidus). Seni on läbi viidud 4 uurimust: raadiokuulajate muusikalise maitse kohta, raadio erikaalu kohta teiste konkureerivate programmide hulgas, ultralühilaine saatejaamade kuulatavuse ning mitmesuguste informatsioonikanalite efektiivsuse kohta.

Juba esimesed sotsioloogilised uurimised andsid aluse teha saatekavas olulisi muudatusi ja seada sisse rida uusi saateseriaid. Järgnev kontrollimine näitas, et need muudatused end igati õigustasid ja kiiresti laialdase populaarsuse võitsid.

Nüüd on Eesti Raadio oma sotsioloogiliste uurimiste poolest muutunud kohaks, kus pidevalt käib kogemusi saamas külalisi Moskvast, Leningradist ja teistest vabariikidest.

K. a. sügisel viiakse NSV Liidu TA Filosoofia Instituudi, Moskva Riikliku Ülikooli ja Eesti NSV TA organiseerimisel Eesti NSV-s läbi kompleksne sotsioloogiline uurimus kultuuriküsimustes. See kujuneb suurimaks sellelaadseks tööks kogu NSV Liidus, tema tulemused avaldatakse eri raamatuna. Eesti Raadio sotsioloogidel on koostatud ulatuslik ankeet muusika kohta, mis moodustab ühe osa komplekssest uurimisest.

Põhjused, miks selle uurimise läbiviimise kohaks valiti Eesti NSV, olid järgmised: minimaalne kaadri ja teatud kogemuste olemasolu, leiduv ühiskondlike korrespondentide võrk (Eesti Raadio), rahva teatud ettevalmistus ankeetküsitluste läbiviimiseks (raadio ja ajalehed on seda populariseerinud).

Ajakirjanike Liidu IV pleenumil (1963) püstitati ülesanne: leida niisugune toimetustele saabuvate kirjade analüüsimise süsteem, et ka kirjad muutuksid sotsioloogiliste uurimiste abinõuks, raadiokuulaja ja lehelugeja murede, vajaduste ja soovide üldistamise vahendiks, lugejaskonna ja auditoriumi tundmaõppimise vahendiks.

Nüüd on kirjade arvestus viidud spetsiaalsetele perforkaartidele Eesti Raadios, «Edasi» ja «Rahva Hääle» toimetuses. Ka sel alal puudusid kogemused ja kirjandus.

Sellepärast esineb kõikjal järgmine nähtus: esialgu sisse seatud süsteemi on vaja varsti muuta, perforeeritavate tunnuste süsteemi detailiseerida, et oleks võimalik pidevalt saada materjali sotsioloogiliste üldistuste jaoks.

Teaduslike meetodite juurutamine ajakirjanduse igapäevasesse töösse areneb veel kolmandas suunas. Näiteks sõlmis Eesti Raadio 1966. a. algul lepingu TRÜ loogika ja psühholoogia kateedriga «Päevakaja» psühholoogilise maketi koostamiseks. Samuti on antud tellimine TRÜ pedagoogika kateedrile, kes laboratoorsel teel uurib laste ja noortesaadete efektiivsust.

1966. a. autasustati Eesti Raadio töötajaid A. Tamret, H. Raudkivi ja A. Slutski Ajakirjanike Liidu preemiaga organiseerimistööl alal sotsioloogiliste uurimiste, kirjade analüüsimise süsteemi ja muude teaduslike meetodite rakendamise eest.

Ajakirjanike Liidu esindajatena kuuluvad EKP Keskkomitee sotsioloogiakomisjoni A. Sultsk, A. Koost, S. Joffe ja E. Mets. Koostöös selle komisjoniga on liit osa võtnud mitme vabariikliku seminarnõupidamise kokkukutsumisest, aidanud Teaduste Akadeemia Ajaloo Instituudil ankeete trükkida, komisjoni ülesandel on liidul käsil Lääne-Saksamaa sotsioloogi Elisabeth Moelle raamatu «Sotsioloogilised uurimised» (9 autoripögnat) tõlkimine, mille Ajakirjanike Liit annab rotaprintil välja k. a. lõpuks.

AJAKIRJANDUSE AJALOO UURIMINE

Ajakirjanike Liidu II kongress pidas vajalikuks asuda vabariigi ajakirjanduse ajaloo teaduslikule läbitöötamisele.

Selle töö organiseerimiseks kinnitati II pleenumil 1962. a. märtsis komisjon koosseisus: O. Utt, H. Haug, R. Nittim, E. Vajakas ja M. Teder.

Esimese tööna retsenseeris komisjon Juhan Peegli raamatu «Rotatsioonimasinad mürisevad» (ülevaade kaasaegsest välismaisest ajakirjandusest) käsikirja.

Koostöös EKP Keskkomitee Partei Ajaloo Instituudiga loodi 1963. a. mais instituudi juurde ajakirjanduse ajaloo uurimise ühiskondlik sektor. Sektori koosseisu kuulub 54 inimest: ajakirjanikke, kõrgemate koolide õppejõude, teaduslikke töötajaid, revolutsioonilise ajakirjanduse veterane. Sektori juhatusse valiti: L. Randmets (esimees),

A. Koost (aseesimees), G. Reitsak, E. Laul, H. Saarniit, L. Parašin ja J. Peegel.

Sektori töö suunad määrati ära järgmiselt: ajakirjanduse ajaloo teadusliku uurimise organiseerimine, ajakirjanike mälestuste kogumine, mitmesuguste dokumentide ja fotode kogumine.

Sektori juhatus on teinud rea eeltöid. Selgitati välja teaduslikud töötajad, kes juba varem mõnda ajaloo etappi uurisid. Koostati kartoteek TRÜ-s leiduvatest diplomitöödest ajakirjanduse ajaloo ja žurnalistika alal (kokku 94 nimetust). Oktoobris 1964 avaldati ajakirjanduses üleskutse «Endistele ja praegustele ajakirjanikele, revolutsioonilise töölisajakirjanduse veteranidele» mälestuste, dokumentide ja fotode kogumise kohta. Sektori tellimisel on valminud bibliograafiline nimekirj meie perioodikas ilmunud artiklitest ajakirjanduse ajaloo kohta. Sektori juhatuse tellimisel bibliografeeriti väljaspoolt Eestit ilmunud väljaandeid «Siberi Teataja», «Edasi», «Tööline», kokku 12 000 kaardi ulatuses. Seda tehti katseks, et selgitada väljaannete sisukartoteegi vajadust ja otstarbekust uurijatele.

Praegu on sektori juhatusel arvel 9 teaduslikku töötajat ja aspiranti, kes ajaloo üksikuid etappe uurivad. Nüüd on sektori näol olemas organ, kes seda tööd võib organiseerida ja suunata. Ajakirjanduse ajaloo kirjapanekuks on aga vaja eriteadlaste kestva ja süstemaatilist tööd nagu teistelgi teadusaladel.

Seni on ajakirjanduse ajaloo alalt üldse ilmunud 4 teost:

1. E. Laul «Eesti töölisajakirjanduse ajaloost». 1962.
2. D. Rudnev «Leninlik «Pravda» ja tööliikumine Eestis». 1962.
3. Artiklite ja mälestuste kogumik «Eesliinil». 1962.
4. J. Peegel «Eesti ajakirjanduse algus (1766—1857)». 1966.

1966. a. lõpupoolel tähistatakse eestikeelse ajakirjanduse tekkimise 200. aastapäeva. Muude ürituste hulgas toimub TRÜ Ajaloo-Keeleteaduskonna algatusel teaduslik konverents, kuhu sektori juhatus organiseeris 5 ettekannet ajaloo ja kaasaja nõukogude ajakirjanduse probleemide alalt (K. Tammistu, I. Trikkel, A. Tamre, G. Reitsak, R. Aarma).

1965. a. novembris arutati sektori tööd Partei Ajaloo Instituudi Teaduslikus Nõukogus, kus märgiti kõige nõr-

gema kohana mälestuste ja dokumentide vähest laekumist. Praegu käib ajakirjanike mälestuste kogumiku koostamine, mis haarab perioodi 1940—1947, kaasa arvatud Suur Isamaasõda.

Edasiseks ülesandeks on leida uurijad kõigi ajaloo-perioodide kohta vastavalt sektori poolt koostatud Eesti ajakirjanduse ajaloo üldplaanile.

TEATMETEENISTUSE LOOMISEST

Ajakirjanike Liidu II kongress pidas vajalikuks välja töötada ettepanekud teatmekeskuse loomiseks, mille ülesandeks oleks teenindada ajalehtede ja ajakirjade toimetusi, raadiot, televisiooni ja kirjastusi.

Vastav komisjon (A. Slutsk (esimees), F. Kauba, E. Nitim, V. Raudsepp, G. Reitsak) asus võimalusi selgitama. Komisjoni tööd arutati juhatuse presiidiumis detsembris 1963.

Teatmeteenistus, mis hangiks ajakirjanikele kiiresti vajalikku informatsiooni ja juhataks kätte vajalikud materjalid, mis oleks varustatud igasuguste teatmeteoste, kartoteekide, bibliograafiliste kartoteekide, koondkartoteekide, ajaleheväljalõigete ja muude spetsiaalsete vahenditega, oleks ajakirjaniku töös väga tarvilik. See säästaks palju aega. Niisugune teatmebüroo tegutseb edukalt näiteks Saksa DV-s.

Komisjoni töös selgus, et küsimus oli veel liiga perspektiivse iseloomuga ja praktilisi samme toimetustevahelise teatmeteenistuse loomiseks astuda ei õnnestunud.

Need põhimõtted on aga osaliselt ellurakendamisel Eesti Raadios. Algul loodi kitsam teatmeteenistus väliskommentaatorite jaoks, käsitleval aastal aga luuakse spetsiaalne teatmetoimetuse (3 inimest). Raadios omandatavad kogemused kujunevad heaks aluseks selle probleemi lõplikul lahendamisel.

AJAKIRJANIKE LIIDU KIRJASTUSTEGEVUS

Eesti NSV Spordiühingute ja -organisatsioonide Liidu ning Eesti NSV Ajakirjanike Liidu ajaleht «Spordileht» hakkas alates 1966. aasta algusest ilmuma senise kahe korra asemel kolm korda nädalas. Sellega seoses suurenes

ka toimetuse koosseis, kus nüüd töötab 15 ajakirjanikku. «Spordilehe» keskmine trükiarv on olnud 37 000 eks.

«Spordilehe» juhtimiseks kuulati toimetaja aruannet Ajakirjanike Liidu juhatuse presiidiumi ning Spordiühingute ja -organisatsioonide Liidu Nõukogu presiidiumi ühisel koosolekul 6. aprillil 1962 ja 13. veebruaril 1964.

Lisaks ajalehele on aruandeperioodil vastavalt võimalustele trükipaberi osas kirjastatud ka mõningad raamatud, brošüürid ja bülletäänid.

Ajakirjanike Liidu II kongress kohustas juhatust astuma samme karikatuuri taseme tõstmiseks. Selle ülesande täitmise üheks abinõuks oli üksikute autorite karikatuuri-kogumike väljaandmine. Nii ilmusid:

1. Evald Piho «Vabandage tülitamast». 1963.
2. Edgar Valter «Kaugel naljast». 1964.
3. Hugo Hiibus «Lubate sisse astuda». 1964.
4. Olimar Kallas «Tutvuse poolest». 1965.

1966. a. lõpul ilmub Heinrich Valgu kogumik. Need on väikesed 48-leheküljelised, odavahinnalised (30—35 kop.) brošüürid, mille tiraaž (25 000—30 000 eks.) müüdi alati väga kiiresti läbi. Seejuures andis igaüks neist kogumikest liidu tegevuseks vajalikku tulu.

Peale selle anti välja «Fotoretseptuuri käsiraamat», portreeolukirjelduste kogumik «Palgejooned», följetoni-võistlustel (1960. ja 1965. a.) auhinnatud tööde kogumik «Lemmikmark». Ilmusid välispoliitiliste materjalide vihik «Maailm täna» ja 15 numbrit bülletääni «NSV Liidu 33. maletšempionaat». Viimast anti välja vene keeles trükiarvuga 17 000 eks., seda levitati peale meie vabariigi 150 punktis teistes vabariikides ja hiljem saadeti bülletääni komplekte vastavate nõudmiste peale Ungarisse ja Jugoslaaviasse.

Raamatuid, brošüüre ja bülletääne ilmus kokku 10 väljaannet.

KOMISJONIDE, ŽÜRIIDE JA PRESSIBÜROODE TÖÖST

Ajakirjanike Liidu ülesannete täitmiseks on juhatuse presiidium kaasa tõmmanud liidu liikmeid mitmesuguste alaliste ja ajutiste komisjonide, nõukogude, žüriide ja pressibüroode näol.

Alalistest komisjonidest on tegutsenud: sidemete komis-

jon (loomingulised komandeeringud), Ajakirjanike Maja nõukogu, ajakirjanduse ajaloo sektori juhatus, avaliku arvamise uurimise komisjon jt. Kõik žurnalistika-alased võistlused nõuavad žürii tööd. Iga-aastane Ajakirjanike Liidu preemiate võitjate selgitamine nõuab paari kuu jooksul 19—20 inimese tööd, žürii kaasabi on vaja vabariiklike fotonäituste korraldamisel. Eesti NSV 25. aastapäeva puhul tegutses pressibüroo, samuti loodi pressibüroo Tartus fašistlike sõjaroimarite kohtuprotsessil (1962. a.) Mitmesuguseid ajutisi komisjone moodustati: «Pravda» 50. aastapäeva näituse korraldamiseks, reporterite kooli loomise puhul, rahvademokraatiamaadesse saadetud rändnäituse albumi koostamiseks, «Spordilehe» arutamise ettevalmistamiseks, rahvusvahelise ajakirjanike solidaarsuse loterii piletite levitamiseks jne.

Komisjone, žüriisid, nõukogusid ja pressibüroosid on loodud järgmiselt:

1962. a.	14	osavõtjaid	115
1963. a.	9	„	61
1964. a.	5	„	35
1965. a.	6	„	46
1966. a.	5	„	39
Kokku	39;	osavõtjaid	296

Eesti NSV 25. aastapäeva puhul töötas Ajakirjanike Liidu juures 4 kuud pressibüroo koosseisus H. Haug, E. Nittim, R. Valdma, I. Trull, V. Raudsepp, R. Aarma ja J. Seilenthal. Pressibüroo valmistas ette 33 artiklit, intervjuud ja portreed Eesti NSV saavutuste ja inimeste kohta. Neid paljundati 2500 eksemplari (vene, soome ja inglise keeles). Need materjalid levisid: APN-i kaudu tema väljaannetes välismaa jaoks, Välismaaga Kultuurisidemete Arendamise Riikliku Komitee kaudu, TASS-i, Moskva raadio ja teiste vabariikide raadiote kaudu. Neid materjale vajasisid üleliiduliste ajalehtede ja ajakirjade korrespondendid, aastapäeva pidustustel viibinud välismaa ja nõukogude ajakirjanikud. Pressibüroo materjale kasutasid oma vabariigi ajalehed, ajakirjad ja raadio, neid saadeti telegraafiliste nõudmiste peale teiste vabariikide toimetustele. Samu teid pidi levis umbes 138 fotot paljudes eksemplarides.

Ilma pressibüroota ei oleks toimetused kuidagi suutnud rahuldada sellist suurt nõudmist materjalide järele.

TÄHTPÄEVADE JA JUUBELITE TÄHISTAMINE

Tähtsamaks neist oli ajalehe «Pravda» 50. aastapäeva tähistamine 1962. a. Aprilli- ja maikuus toimusid järgmised üritused, mille korraldamisest Ajakirjanike Liit osa võttis või mida ta vahetult ise korraldas:

1. III vabariiklik töölis- ja maakirjasaatjate kahepäevane kokkutulek (373 osavõtjat).
2. Pidulik koosolek «Estonia» kontserdisaalis, kus kõnega esines EKP Keskkomitee sekretär L. Lentsman.
3. Näitus «50 aastat «Pravda» jälgedes» Kunstihoones, mis oli avatud 16 päeva ja mida külastas üle 7000 inimese. Näitusel korraldati 17 kohtumist vanade revolutsionääride ja ajakirjanikega, konsultatsioone jne. Näitusel käis 192 ekskursiooni.
4. Teoreetiline konverents, kus esines 6 ajakirjanikku (A. Saaremägi, E. Jaanimägi, D. Rudnev, G. Reitsak, P. Jürjo, E. Lõbu).
5. Töölisajakirjanduse veteranide ja toimetuste töötajate komandeerimine maarajoonidesse loenguid pidama (sõitis 7 praegust ajakirjanikku).
6. Päevalehtede 5. mai numbrite kujunduse ja polügraafilise teostuse võistlus. (Esitati 6 ajalehte, žürii andis välja kolm III preemiat — «Sovetskaja Estonia», «Rahva Hääli», «Edasi».)
7. Võistlused sportlikus võimlemises ajalehe «Spordi-leht» auhindadele.
8. Delegatsioon Moskvas «Pravda» 50. aastapäeva pidustustel, kes andis üle auaadressi.
9. Fotoalbumi valmistamine näitusest «50 aastat «Pravda» jälgedes» (40 fotot), mis anti üle «Pravda» toimetusele.

Iga aasta organiseerib Ajakirjanike Liit ajakirjanduse ja raadiopäeva tähistamist. Sel puhul korraldatakse ajakirjanike koosviibimine, kus antakse kätte Ajakirjanike Liidu preemiad, või korraldatakse pidulik koosolek.

Eduard Vilde 100. sünniaastapäeva tähistamise vabariiklikku komisjoni kuulusid liidu liikmetest: E. Jaanimägi, A. Saaremägi, A. Koost, O. Utt, L. Kaik.

Ajakirjanike Liit on osa võtnud ka partei ja valitsuse juhtivate töötajate ning tuntud kirjanike juubelite tähistamisest, kus on üle antud auaadressid või fotoalbumid. Mitme üleliidulise ajakirja juubeli tähistamisele (1962. a.

«Krestjanka» 40. aastapäev ja «Krokodili» 40. aastapäev, 1963. a. «Ogonjoki» 40. aastapäev, 1964. a. Gruusia naiste-ajakirja 40. aastapäev, 1965. a. «Sovetskaja Ženštšina» 25. aastapäev) on sõitnud meilt esindaja ja andnud üle auaadressi või kingituse. Aruandeperioodil on kõigi sel-liste juubelite tähistamisest osa võetud 21 korral.

1962. a. loodi Eesti NSV Ajakirjanike Liidu aukiri. Juhatuse presiidiumi otsusel autasustatakse aukirjaga aktiivsemaid liidu liikmeid nende juubeli puhul, 50. või 60. sünnipäeval. Aruandeperioodi jooksul on autasustatud 71 ajakirjanikku.

Alates käesolevast aastast on Moskvast loodud ka NSVL Ajakirjanike Liidu aukiri.

ANDMEID MUUDE ÜKSIKUTE TÖÖLÕIKUDE KOHTA

Rajooniajalehtede ja fotoklubide abistamiseks on Tallinnast komandeeritud 33 kogenud ajakirjanikku kohtadele žurnalistikast ja fotograafiast loenguid pidama.

*

Ajakirjanike Liit saab Moskvast regulaarselt informatsiooniagentuuri APN fotoaknaid, mis koosnevad 25—35 suuremõõtmelisest fotost. Algul seati neid üles Kullasepa t. välisvitriinis, kus näiteks fotoaknad meie kosmonautidest äratasid suurt tähelepanu. Viimastel aastatel pannakse fotoaknad välja kino «Sõprus» fuajees, kusjuures kujundamistöö teeb ära kino kunstnik (liidule kulude kokkuhoid). Seni on üles seatud 24 fotoakent.

*

Ajakirjanike Liidu II kongress kohustas juhatust rajama žurnalistika ja teatmeraamatukogu. Praegu leidub kogus 650 raamatut, sellest žurnalistika alalt 70, sotsioloogia alalt 5, fotoasjandusest 40, entsüklopeediaid, sõnas- tikke ja teatmeteoseid 200, ajakirjanike poolt kirjutatud raamatuid 33 eksemplari, muid raamatuid 302 eksemplari.

*

Eesti Nõukogude Entsüklopeedia koostamisel loodi toimetuse poolt ajakirjanduse, raadio ja televisiooni ühiskondlik teaduslik osakond koosseisus: A. Koost, I. Triikkel ja J. Peegel. Osakond koostas 1964. a. ajakirjanduse, raadio ja televisiooni märksõnastiku järgmise jaotusega:

1. Ajalehed, ajakirjad, asutused.
2. Ajakirjanduslikud üldmõisted.
3. Raadio ja televisioon.
4. Ülevaated ajakirjandusest kompleksartiklites.
5. Kommunistlike ja töölisparteide häälekandjaid.
6. Kapitalistlike maade suuremaid väljaandeid.
7. Ajakirjanduse ajaloo.
8. Biograafilised artiklid.

Kokku oli märksõnastikus 298 sõna 117 650 tähemärgi ulatuses; artikli keskmine suurus 394 tähemärki, illustatsioone 11.

Märksõnastik oli mitu korda päevakorras Ajakirjanike Liidu juhatuse presiidiumi koosolekul. Nüüd tegeleb osakond žurnalistika-alaste artiklite kirjutamise ja retsenseerimisega entsüklopeedia esimestele köidetele.

*

Kaks aastat (1963 ja 1964) töötas Ajakirjanike Majas reporterite kool, mille koosseisu komplekteerisid Tallinna toimetused ja Eesti Raadio. Loengud, seminarid ja praktilised tööd viidi läbi juhatuse presiidiumi poolt kinnitatud kava alusel, lektoriteks olid kogunud ajakirjanikud. Koolis alustas õppimist 98 inimest, kursuse lõpetas 21 inimest.

*

Žurnalistika-alane kirjandus eesti keeles peaaegu puudub. TRÜ eesti keele kateedri, TRÜ žurnalistikaringi ja ajakirjanike hulgas hästi tuntud Ajaloo-Keeleteaduskonna dekaani Juhan Peegli initsiatiivil alustati selle kirjanduse väljaandmist TRÜ rotaprintil. Ajakirjanike Liit toetas seda üritust (sealhulgas ka mõne tonni trükipaberiga). Seni on ilmunud kaks artiklite kogumikku «Fakt, Sõna, Pilt» («Artikleid ja uurimusi ajakirjanduse ajaloo, teooria ja praktika alalt»), mis väikese trükiarvu tõttu laiemalt ei saanud levida. 1966. a. mais õnnestus toimetustele laiali

saata Ene Ojandi brošüür «Pealkiri ajalehes». Plaanis on välja anda veel rida brošüüre, samuti ilmub edasi ka kogumik «Fakt, Sõna, Pilt».

*

Oktoobrirevolutsiooni 50. aastapäeva puhul kavatseb Partei Ajaloo Instituut välja anda revolutsioonist osavõtjate mälestuste kogumiku. Mälestuste kirjapanekuks mobiliseeris Ajakirjanike Liit k. a. märtsis paarkümmend ajakirjanikku ajalehtede ja ajakirjade toimetustest, raadiost ja televisioonist.

*

Rahvusvahelise Ajakirjanike Organisatsiooni juures eksisteerib ajakirjanike rahvusvahelise solidaarsuse fond. Sellest fondist abistatakse ajakirjanikke ja nende perekondi, kes on sattunud reaktsiooniliste jõudude tagakiusamise ohvriks, õpetatakse Berliinis, Prahas ja Budapestis asuvate koolide kaudu välja ajakirjanikke Aafrika noortele sõltumatutele riikidele, Ladina-Ameerika ja Aasia maadele.

Rahvusvahelise solidaarsuse fond moodustati summadest, mida eraldasid rahvuslikud ajakirjanike liidud, solidaarsuse päeval (8. septembril) korraldatud korjandustest, üksikute ajakirjanike ja ajakirjanike kollektiivide annetustest.

1963. a. eraldas Eesti NSV Ajakirjanike Liidu juhatuse presiidium solidaarsuse fondi liikmemaksudest kogunenud summadest 400 rubla ja 1964. a. 2000 rubla.

1965. a. organiseeris RAO solidaarsuse fondi täiendamiseks rahvusvahelise loterii. Ajakirjanike Liit levitas Eestis põhiliselt toimetuste kaudu 10 000 piletit. Meil võideti: tuusik Tšehhoslovakkiasse, käekell, tolmuimeja, pesupesemismasin, merevaigust ehteasju jne. Samasugune loterii toimub ka käesoleval aastal.

*

Iga aasta eraldab Eesti NSV Ministrite Nõukogu liidu liikmetele jaotamiseks 2 sõiduauto ostuvõimalust. Alates 1958. aastast on liidu kaudu saanud auto osta 17 ajakirjanikku.

AJAKIRJANIKE MAJA TEGEVUS

Ajakirjanike Maja tegutseb omaette tööplaani alusel, mille kinnitab Ajakirjanike Maja nõukogu (esimees E. Nittim «Õhtulehest»).

Ajakirjanike Maja mitmekülgsest tööst võib märkida järgmist.

«Huvitavate kohtumiste» õhtutel (neid on olnud 11) viibisid ajakirjanike keskel «Vanemuise» teatri peanäitejuht K. Ird, Eesti NSV välisminister A. Green, kunstnik O. Kangilaski ja Voldemar Panso. Reisimuljetest jutustasid K. Helemäe (reisilt USA-sse), V. Rajasaar ja V. Pöder (Marokosse), A. Saaremägi (Jaapanisse), A. Rätsep (noorsoofestivalist Helsingis), E. Mets (Aafrikasse), L. Božits ja H. Kiiver (Siberi TA). Neil õhtutel on tavaliselt olnud 25—90 inimest.

Ekskursioone korraldati Pihkvasse ja Mihhailovskosse, Uku tallu, Keila kalahaudejaama, Kurtna linnukasvatuse katsejaama. Ajakirjanike-sõjaveteranide väljasõite on korraldatud kokkutulekutele Narva ja Avinurmesse ning vanadesse lahingupaikadesse Tartu ja Rakvere rajoonis.

Igal talveperioodil on töötanud võõrkeelte õppimise ringid, kus õpiti inglise, saksa ja soome keelt ning olid eraldi algajate ja edasijõudnute grupid. Keelteõppijaid on leidunud 25—65 inimest, kuid selles asjas tuleb märkida järjekindluse vajakajäämist.

Koolieelsete laste ring tuleb talvel seitsme kuu jooksul regulaarselt kokku 2 korda nädalas vilunud kasvataja juhtimisel. Ringis käib keskmiselt 20 ajakirjanike last. Peamiselt lasteringi jaoks on soetatud klaver «Estonia».

Seeria loenguid täienduste ja muudatuste kohta liikluseeskirjades korraldati mootorsõidukeid valdavate ajakirjanike abistamiseks 1964. ja 1965. a. kevadel. 1966. a. kevadel viidi liikluseeskirjade õppus läbi kõigile toimetuste töötajatele.

Filmiamatööride sektsioon (juhatuses A. Rätsep, B. Murd, V. Paluver) töötab 1962. aastast. Alates 1965. a. kujunesid välja filmiamatööride klubiõhtud (koguneb 25—30 inimest), kus vahetatakse kogemusi, õpitakse ühiselt tundma aparatuuri ja demonstreeritakse omatehtud kitsasfilme. A. Rätsep, B. Murd, E. Mets, A. Koitla jt. ning

külalised teistest asutustest ja organisatsioonidest on demonstreerinud must-valgeid ja värvilisi kitsasfilme, samuti värvilisi diapositiive reisidest mööda NSV Liitu ja välismaale, meie looduskaitsealadest, üldlaulupeost, rahvakunstiõhtust, Soome presidendi külaskäigust, kalameestest jm. Klubiõhtutel on vaadatud 15 amatöörfilmi.

Filmiamatöörade sektsiooni arhiivis on olemas kitsasfilme ka Eesti NSV Ajakirjanike Liidu ajaloost: Ajakirjanike Liidu II kongress, näitus «50 aastat «Pravda» jälgedes», Tšehhoslovakkia ajakirjanikud Eestis, ajakirjanike puhkekodu ajalugu.

Tallinna vabastamise 20. aastapäeva pidustuste puhul (1964) demonstreeris A. Rätsep («Rahva Hää!») Ajakirjanike Majas kahel korral Isamaasõja veteranidele oma kitsasfilme veteranide kokkutulekutest Narvas, Avinurmes ja Mäksal.

Sektsoonile on kasutamiseks muretsetud: paar kitsasfilmikaamerat, monteerimislaud, projektor, ekraan, diaprojektor ja epidiaskoop.

Puhkevõimaluste loomiseks ajakirjanikele üüriti 1962., 1963. ja 1964. maist oktoobrini Rannamõisas kommunaalsuvilas 2 tuba (rohkem võimalusi ei olnud).

1964. a. andis Tallinna Linna TSN Täitevkomitee Ajakirjanike Liidule üle kahekorruselise individuaalelamu Meriväljal ajakirjanike puhkekodu loomiseks. Pärast kapitaalset ümberehitamise projekti koostamist ja materjalide hankimist oli 1966. a. algul võimalik alustada ümberehitust. Maja kasulik pind on 175 m², majas leidub 7 eraldi tuba, territoorium 1960 m². Puhkekodu saab kasutusele võtta k. a. sügisel. Maja on varustatud keskküttega, nii et seda saab kasutada ka talvel.

Eeltöid on tehtud selleks, et viia ellu idee: ehitada kolme liidu — Ajakirjanike Liit, Eesti NSV Kinematograafiatöötajate Liit ja Eesti NSV Teatriühing — ühisel jõul eraldi maja. Selles majas leidsid peale kolme liidu tööruumide veel: 500-kohaline saal lava ja kinoaparatuuriga, kinnine restoran-klubi, näituste ruumid, väike spordisaal, ühise raamatukogu ruumid. Maja tuleks 4-korruselise, üldmahuga 20 000 m³, põrandapinnaga umbes 3200 m². Maja ehitamiseks eraldas Tallinna Linna TSN Täitevkomitee 1966. a. algul 3500 m² suuruse nurgakrundi Pronksi ja Gogoli tänava vahel.

*

1961. a. loodi Tallinna toimetuste väikeste kehakultuuri-kollektiivide ühendamise alusel Ajakirjanike Maja kehakultuurikollektiiv, kuhu kuulub praegu 221 liiget. Siia kuuluvad töötajad 21 ajalehe ja ajakirja toimetusest ja 5 asutusest (kirjastused). Kollektiivi juhib 11-liikmeline nõukogu, esimees J. Laas («Rahva Hää!»).

Kehakultuurikollektiivis on 8 sektsiooni: kalaspordi-, käsi- ja korvpalli-, male-, matka-, jahi-, tennise-, ujumise- ja naisvõimlemise sektsioon.

Ajakirjanike Liit üürib iga aasta järgmisi spordibaase:

1. Ujumishuvilistele — 7 kuu jooksul kord nädalas siseujula.
2. Võimlejatele — 9 kuuks 2 korda nädalas võimla «Kalevi» spordihoones.
3. Pallimängijatele — 8 kuu vältel 2 korda nädalas trükikoja «Punane Täht» võimla.
4. Tennisehuvilistele — 5 suvekuuks 12 tunniks nädalas tenniseväljakud ja 2 talvekuuks kord nädalas plats tennishallis.

Spordibaaside üürimiseks ja muudeks kehakultuurikollektiivi vajadusteks kulutati: 1962. a. — 1300 rbl., 1963. aastal — 2400, 1964. a. 2600 ja 1965. a. 3000 rubla.

Mõned andmed kehakultuurikollektiivi sektsioonide tegevusest.

Kalaspordisektsioonis (ligi 70 liiget, esimees H. Haug) toimub iga aasta 2—3 kollektiivset väljasõitu kalavetele, kus peetakse võistlusi individuaalhindadele ja rändauhinnale. 1965. a. tulemuste põhjal on rändkarika valdajaks B. Murd. Sektsioonil on kasutada 8 paati ja 8 paadimootorit.

Käsi- ja korvpallisektsioon (esimees J. Kangur) tegutseb eriti aktiivselt, on võtnud osa paljudest võistlustest Tallinnas ja rajoonides, on võistelnud Vilniuse Kõrgema Parteikooli, «Kommunaari», «Uue Kalevi», TPI, «Ilmarise», ELKNÜ Keskkomitee ja paljude teiste võistkondadega. Võitude kontos on 4 karikat: 2 karikat I koha eest 1964. ja 1966. a. kultuuriala töötajate a/ü. talisparta-kaadidelt meeste võrkpallis; 2 karikat I koha eest 1964. ja 1965. a. sama a/ü võrkpalliturniiridel Nelijärvel meeste võrkpallis. Kultuuriala töötajate a/ü võrkpalliturniiridel tuli Ajakirjanike Maja võistkond 1964. a. üldkokkuvõttes III ja 1965. a. II kohale. Võrkpallimeeskonda kuulusid:

K. Helemäe, P. Jürjo, J. Kangur, R. Mägi, J. Paalma, J. Tolstikov, A. Trummer ja P. Vanderflit.

Maleseksiooni (esimees J. Randviir) tähtsamaid üritusi on olnud iga-aastased toimetustevahelised välktur- niirid rändauhinnale. 1966. a. välktur- niirist võttis osa 11 võistkonda. Rändkarika on võitnud järjekorras «Pilt ja Sõna», Eesti Raadio, «Spordileht».

Jahiseksiooni (esimees J. Pihkva) valduses on Puiatus (70 km kaugusel Tallinnast) jõe ääres jahimaja, mille Ajakirjanike Liit sai 1963. a. Järvamaa Metsamajan- dilt lepingu alusel korrashoiu eest 15 aastaks tasuta kasu- tamiseks. Jahimaja korrastati ja selle juurde rajati kasu- like ulukite toitmiskoht. Söödavarumise eest uluki- tele sai seksioon 1964. ja 1965. a. 2 soku- ja 1 põdralask- mise loa.

Tenniseseksiooni (esimees Ü. Vähkjas) poolt on korraldatud 4 kursust algajatele ja 1 kursus edasijõud- nutele. Kolm korda peeti ajakirjanike individuaalvõistlusi. Toimetuste- ja kollektiividevahelistel karikavõistlustel 1964. a. võitis Eesti Riikliku Kirjastuse võistkond. Kolm aastat on võetud osa Tallinna karikavõistlustest (1964. a. III koht), iga aasta VSÜ «Kalevi» tenniseturniiridest. 1966. aastal võistles seksioon juba Eesti NSV karikavõistlustel.

Ujumisseksioon on olnud aastate jooksul üks populaarsemaid. 1965. a. sügisel anti talveperioodiks välja ligi 100 pääset uude siseujulasse, kus kord nädalas oli kasutada kaks pikirada. Ujumistunde juhendas kogenud treener.

Naisvõimlemiseksiooni (esimees I. Rin- nak) 30-liikmeline pere tegutseb treeneri juhtimisel väga järjekindlalt. Terve seksioon võttis 1963., 1964. ja 1965. a. osa Eesti NSV korrespondentsvõistlustest naisvõimlemises võimleja märgile, kusjuures kõik said märgi omanikeks. VSÜ «Kalevi» Tallinna Linnanõukogu kollektiividevahe- listel karikavõistlustel rühmavõimlemises saavutati 1964. aastal VI koht. 1965. a. esines grupp võimlejaid vabariigi juubeliaastapäeva rahvakunstiõhtul ja 1966. a. Tallinna III spordimängudel valikkavaga «Rukkirääk».

Matkaseksioon (esimees H. Sarv) korraldas iga aasta jalgsimatku Laulasmaale, Keila-Joale, piki Väana jõge jm. Viimastel aastatel on populaarseks muutunud süstamatkad, mida näiteks 1965. a. korraldati 9, sealhulgas ka Läti, Leedu ja Karjala-Soome jõgedel ja järvedel.

Kokku läbiti süstadel 600 km. 1966. a. korraldas sektsioon matkavõistluse.

Ajakirjanike Majale soetatud matkavarustus (paarkümmend telki, kümmekond täispuhutavat madratsit jm.) leiab viimastel aastatel väga elavat kasutamist, hooajal neist ei jätku.

AJAKIRJANIKE LIIDU LIIKMESKOND

Eesti NSV Ajakirjanike Liitu kuulus 1. augustiks 1966. a. 606 liiget.

II kongressi ajaks 1962. a. oli 455 liiget. Seega on liikmete arv suurenenud 151 võrra.

Uusi liikmeid võeti vastu 178. Tagasi on lükatud 28 avaldust, kuna liitu astuda soovijad ei vastanud põhikirjas ettenähtud nõuetele.

Eesti NSV-st lahkus elukoha vahetamise tõttu ja kustutati arvelt 19 liiget, teistest vabariikidest saabus arvele 17. Liikmete hulgast astus seoses ajakirjanduslikult töölt lahkumisega omal soovil välja 12, välja heideti 5 liidu tegevusest eemalejäämise ja liikmekohustuste mittetäitmise tõttu (Sildam, Gussev, Šuvalov, Kütt, Vare).

Ajakirjanike Liidu liikmetest on aruandeperioodil surma läbi lahkunud:

Jakob Naaskel	— 9. XII 1963.
Semjon Spartak	— 13. III 1964.
Jossel Nasalevitš	— 1. VIII 1964.
Albert Keis	— 18. I 1965.
Fritz Tamm	— 19. III 1965.
Aleksander Kaskneem	— 9. V 1965.
Herbert Mere	— 30. XI 1965.
Eero Laping	— 28. XII 1965.

Ülevaade Eesti NSV Ajakirjanike Liidu liikmete praegusest koosseisust on järgmine:

Liikmete üldarvust:

mehi	453	ehk	74,8%
naisi	153	„	25,2%

Parteilisuse järgi:

NLKP liikmeid ja kandidaate	388	„	64,6%
parteituid - - - -	218	„	35,4%

Töölade järgi:

ajalehtede ja ajakirjade töötajaid	423	„	69,8%
raadio- ja televisioonitöötajaid	94	„	15,6%
kirjastuste töötajaid	40	„	6,7%
muudel aladel	49	„	7,9%

Hariduse järgi:

kõrgema haridusega	282	„	46,6%
lõpetamata kõrgema haridusega	126	„	20,8%
keskharidusega	198	„	32,6%

Jagunemine vanuse järgi:

vanusega kuni 30 a.	44	„	7,3%
vanusega 30—50 a.	465	„	76,8%
vanusega üle 50 a.	97	„	15,9%

Tööstaaži järgi:

töötanud ajakirjanduses kuni 5 a.	83	„	13,7%
„ „ 5—20 a.	441	„	72,8%
„ „ 20—40 a.	55	„	8,9%
„ „ üle 40 a.	8	„	1,4%

Elukoha järgi:

Tallinnas	495	ehk	81,6%
teistes linnades	111	„	18,4%

Liidu liikmetest on autasustatud ordenite ja medalitega 244 ehk 40,3%; teenelisi kultuuritegelasi, teenelisi sporditegelasi, teenelisi kunstnikke on 5, teaduste kandidaate 3, aspirantuuris õppijaid 9.

Eesti NSV teenelise kultuuritegelase aunimetus on 1965. ja 1966. a. antud Anton Vaarandile, Ivar Trikkelile ja Kira Sipjaginale, teenelise kunstniku aunimetus Romulus Tiitusele ja teenelise sporditegelase aunimetus Eugen Piisangule.

Ajakirjanike Liidu liikmetest omavad teaduslikku kraadi L. Kaik, V. Volt ja V. Krinal.

AJAKIRJANIKE LIIDU FINANTSMAJANDUSLIK TEGEVUS

Põhikirja kohaselt moodustuvad Ajakirjanike Liidu ressursid liikmete sisseastumismaksudest ja iga-aastastest liikmemaksudest ning kirjastustegevuse tuludest.

Eesti NSV Ajakirjanike Liidu majandusliku tegevuse aluseks on olnud ajalehe «Spordileht» ja muude liidu

väljaannete kasum ning liikmemaksud. Peale selle kannavad toimetuste ametiühingukomiteed, kes kuuluvad Ajakirjanike Maja ühendatud kehakultuurikollektiivi, oma eelarvetest kehakultuurikollektiivi üritusteks ettenähtud väikesed summad üle Ajakirjanike Liidule.

Ajakirjanike Liidu tulud on moodustunud järgmiselt: kirjastustegevusest 92,5%, liikmemaksudest 6,3%, toimetuste ametiühingukomiteedelt 1,2%.

Ajakirjanike Liidu loominguks tegevuseks ning samuti ka Ajakirjanike Maja tegevuseks eelarves ettenähtud summasid on aruandeperioodil kulutatud järgmiseks otstarbeks (% keskmiselt 4,5 a. jooksul):

1. Loominguliste võistluste preemiad	8,0%
2. Sotsioloogilised uurimised	1,6%
3. Loomingulised komandeeringud	18,0%
4. Sõidud üleliidulistele seminaridele, näitus- tele, nõupidamistele, kokkutulekutele väl- jaspool vabariiki	9,2%
5. Seminaride ja nõupidamiste korraldamine	6,0%
6. Töö kirjasaatjate ja aktiiviga	1,2%
7. Sektsioonide sõidud vabariigi piires	2,0%
8. Tähtpäevade tähistamine	3,0%
9. Näituste korraldamine	14,0%
10. Külaliste vastuvõtmine, peamiselt välis- maalt	15,0%
11. Ühekordsed toetused liikmetele	6,0%
12. Ajakirjanike Maja üritusteks (kursused, keeleringid, ekskursioonid, spordibaaside üürimine jm. kehakultuurikollektiivi üri- tused)	16,0%

SISUKORD

Ajakirjanike Liidu juhatuse ja juhatuse presiidiumi tegevus	3
Sektsioonide ja osakondade tegevus	6
Pressikonverentsid	15
Mitmesugused loomingulised võistlused	15
Näituste korraldamine	16
Osavõtt üleliidulistest ja rahvusvahelistest näitustest	17
Kogemuste vahetamine vennasvabariikide ajakirjanikega	18
Üleliidulised ja piirkondlikud seminarid	19
Loomingulised komandeeringud	20
Külalised välismaalt ja vennasvabariikidest	20
Sõidud välismaale, valutatavaba vahetus	21
Konkreetsed sotsioloogilised uurimised	23
Ajakirjanduse ajaloo uurimine	26
Teatmeteeningust loomisest	28
Ajakirjanike Liidu kirjastustegevus	28
Komisjonide, žüriide ja pressibüroode tööst	29
Tähtpäevade ja juubelite tähistamine	31
Andmeid muude üksikute tööloikude kohta	32
Ajakirjanike Maja tegevus	35
Ajakirjanike Liidu liikmeskond	39
Ajakirjanike Liidu finantsmajanduslik tegevus	40

ОБЗОР ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА
ЖУРНАЛИСТОВ ЭСТОНСКОЙ ССР
(с 1 февраля 1962 по 1 августа 1966).

Союз журналистов ЭССР
Таллин, 1966.

Ladumisele antud 26. VII 1966. Trükkimisele
antud 13. VIII 1966. Paber 54×84, 1/16. Trüki-
poognaid 3. Tellimise nr. 2193. Trükiarv
600. MB-01558. Trükikoda «Ühisele», Tallinn.
Pikk 40/42.

Tasuta.

Tasuta

A-27841

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00410529 4